

VINERI · 19 Iunie 2015 · ANUL LXV NR. 25

FOAIA

românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

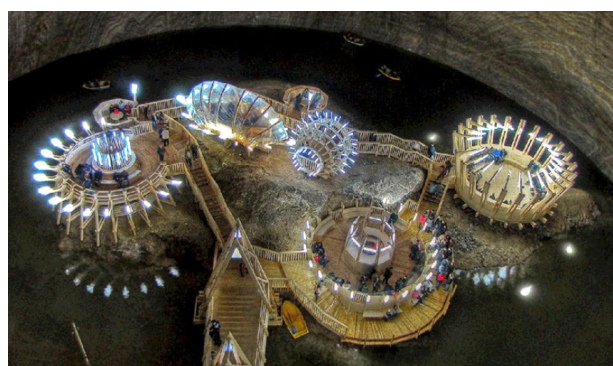
Pelerinajul budapestanilor la mănăstirile Banatului
Absolvenții școlilor generale românești în anul 2015
Școala din Aletea va fi renovată

CALENDAR ORTODOX

22 iunie, luni, (†) Sf. Ier. Grigorie Dascălu, Mitr. Țării Românești; Sf. Sfințit Mc. Eusebie; Sf. Mc. Zenon, Zina și Galaction
23 iunie, marți Sf. Mc. Agripina; Sf. Mc. Aristocleu pr.
24 iunie, miercuri, (†) Nașterea Sf. Ioan Botezătorul (Sânzienele); (†) Sf. Niceta de Remesiana; Aducerea moaștelor Sf. M. Mc. Ioan cel Nou de la Suceava
25 iunie, joi, Sf. M. Mc. Fevronia; Cuv. Dionisie și Dometie
26 iunie, vineri, Cuv. David din Tesalonic; Sf. Ioan, Ep. Goției
27 iunie, sâmbătă, Cuv. Samson, primitorul de străini; Sf. Mc. Anect; Sf. Ioana Mironosița
28 iunie, duminică, Aflarea moaștelor Sf. Mc., doctori fără de arginți, Chir și Ioan; Sf. Mc. Papia (Post). Duminica a IV-a după Rusalii (a Sf. Părinți de la Sinodul IV Ecumenic; Vindecarea slugii sutașului)

Curiozități românești

Salina Turda poate fi vizitată virtual de oricine din lume

Compania Google a lansat, joia trecută, pe platforma Google Maps, imaginile panoramice Street View din Salina Turda, astfel încât se permite vizitarea virtuală a acestui obiectiv turistic de către oricine din lume aflat la mii de kilometri distanță.

Salina Turda se află pe locul 5 în top 10 destinații turistice din România pe Google Maps. Exploatarea sării la Salina Turda datează din epoca romană.

Salina a fost închisă în 1932 și a fost redeschisă pentru public și pentru pacienții cu boli respiratorii în 1992. În perioada 2008–2010 a fost modernizată în urma unei investiții de aproape șase milioane de euro din fonduri europene și a fost inaugurată în ianuarie 2010. De la deschiderea din 1992 până în prezent, Salina Turda a fost vizitată de aproximativ 2,7 milioane de turiști români și străini.

Dan Bulucea, Country Manager Google România, a declarat, joi, la Salina Turda, într-o conferință de presă, că acest serviciu este util pentru cei care se află la mii de kilometri distanță, anunță Mediafax.

„Am lansat pe platforma Google Maps imaginile panoramice Street View din Salina Turda. Este prima intrare în subteran din România pentru Google Street View, acest serviciu fiind util pentru cei care sunt la mii de kilometri distanță și care pot vizita virtual acest obiectiv turistic. Google Street View este prezent în peste 65 de țări din lume. Anul acesta este unul special pentru noi, deoarece aniversăm cinci ani de Google Maps în România”, a spus Bulucea.

Directorul Salinei, Simona Baci, a declarat, în aceeași conferință de presă, că propunerea de cartografiere și organizare a unui tur virtual al Salinei Turda a venit în luna aprilie iar imaginile HD au fost înregistrate timp de două zile în cursul lunii mai. „Prezența noastră pe platforma Google Street View înseamnă lansarea Salinei în spațiul virtual. Vorbim de o vizibilitate extinsă pe plan mondial și ne așteptăm la o creștere a numărului de turiști. Sper că ne va ajuta să sărbătorim în anul 2015 turistul cu numărul 500.000, după ce anul trecut am avut 470.000. Suntem onorați de colaborarea cu Google, sperăm să putem colabora la fel de bine și pe viitor”, a spus Baci.

Ungaria și România organizează împreună Campionatul european de baschet feminin

În perioada 11–28 iunie, România și Ungaria organizează, pentru prima dată împreună, Campionatul european de baschet feminin, în mai multe orașe din cele 2 țări. La meciul de debut al reprezentativei țării co-organizatoare, Ungaria, disputat în compania Suediei, la Sopron, România a fost reprezentată, la nivel oficial, de către Florin Vasiloni, consulul general al României la Iula. În marja acestei manifestări sportive, diplomatul român a avut întrevederi cu Mikola István, secretar de stat în cadrul Ministerului Afacerilor

Externe al Ungariei, precum și cu oficiali de rang înalt din cadrul Federației de Baschet din Ungaria.

În România, meciurile din cadrul acestui campionat european se vor desfășura la Oradea și Timișoara.

Bichiș

Tânăr muzician din Micherechi la festivalul „Bétazen”

Pe 29 iunie, cu începere de la ora 19.00, pe scena Centrului Cultural „Kecskeméti Gábor” din Bichiș va avea loc concertul pianistului micherechian Norbert Hodozso. Tânărul va concerta împreună cu Mi-

hai Demeniv, la acordeon. Concertul celor doi tineri se înscrie în programul „Bétazen” (Békés-Tarhosi Zenei Napok), un program cultural organizat din anul 1976 în fiecare vară, la Bichiș.

A.C.

Rectificare

În numărul din săptămâna trecută a revistei „Foaia românească”, în articolul cu titlul „Festivalul Perinița, cu multe surprize plăcute” a fost omisă o greșală. Din echipa de dansuri populare „Doina Bihorului” fac parte doar elevii școlii din Bedeu și Pocei, nu și elevii ai școlii din Iula și Chitighaz, precum am scris în revistă. Ne cerem scuze pentru greșală.

Poza săptămânii

Ungaria, în plin război al panourilor. Oricum, străinii nu înțeleg limba noastră păsărească (scuze, ungurească)...

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Pe copertă: Pelerinajul budapestanilor la mănăstirile Banatului (foto: Marius Maghiaru)

Primăria din Julia a distins elevii talentați

Pe 9 iunie, în Sala Festivă a Primăriei din Julia a avut loc festivitatea de înmânare a premiilor pentru elevii talentați din oraș. De nouă ani consecutiv, la sfârșitul anului școlar, primăria orașenească întâmpină într-un cadru festiv pe acei elevi ai școlilor generale și licee din Julia, care au obținut rezultate merituose la concursuri școlare, artistice și sportive.

Elevii au fost salutați de către primarul dr. Görgényi Ernő, care a vorbit despre însemnătatea acelei cărți de onoare, care a fost deschisă odată cu inițierea acestei festivități, menind să cuprindă numele elevilor julani talentați.

Participanții la eveniment au fost întâmpinați de cuvintele de mulțumire rostite de eleva Liceului „N. Bălcescu”, Adriana Nyári, care în acest an școlar a

Primăria-elev
Adriana Nyári

ocupat funcția de primar-elev al orașului Julia. „Cunoștințele și eforturile voastre au adus glorie nu numai școlii voastre, dar de asemenea și întregului nostru oraș”, a spus eleva Adriana Nyári, dorindu-le tuturor tinerilor vacanță plăcută.

Din rândul comunității românești din Ungaria au fost distinși elevii Martin Orban (profesor pregătitor: Maria Sucigan), Cristofer

Cozma (profesor pregătitor: Döge Csaba), Carina Iuhas (profesor pregătitor: Stela Nicula Machhour) și grupul de dansatori premiați cu medalia de aur la concursul național de dans al Balurilor Panglicii (profesori pregătitori: Hajas Tibor, Mariana Oros Martin și Flora Santău). Ceremonia de înmânare a diplomelor de merit a luat sfârșit cu frumosul dans al elevilor de la școala românească. A.C.

Elevii distinși, alături de primarul Görgényi Ernő

Ultimul hop înainte de vacanța de vară: examenul de bacalaureat

În cursul acestei săptămâni, la Liceul „N. Bălcescu” din Julia s-au desfășurat examenele de bacalaureat, proba orală.

Cele două comisii de examinare au verificat în total cunoștințele a 96 de tineri, dintre care 42 sunt de clasa a XII-a, iar 47 de elevi din clasele a X-a și a XI-a care și-au dat bacul în mod preliminar la informatică și engleză, precum și 7 elevi externi. Președinta comisiei de examinare 12 A a fost prof. univ. Máté Ilona și a examinat în zilele de 16-17 iunie, iar după o zi liberă, în zilele de 19-20 iunie și-au susținut proba

orală în fața comisiei de examinare elevii din clasa a 12B. Președinta acestei comisii a fost prof. univ. Szabó Adriana Klára. Rezultatele de anul acesta ale

examenului de bacalaureat s-au anunțat în seara de 16 iunie, respectiv în seara de 19 iunie, după ce s-au terminat toate examenele. A.C.

EDITORIAL

Luptele noastre

Războaie și lupte au fost și sunt dintotdeauna. Omul se războiește și se luptă și azi. Bătrânii se luptă cu bolile, adulții pentru un trai mai bun, copiii cu inamici imaginari ai jocurilor pe calculator, soțul se luptă cu soția și invers. Războaiele nu se duc doar cu tancurile și puștile, ci și cu ideile, cu concepțiile. Omul se luptă cât trăiește: cu ispitele, cu alții, cu sinele. Știm asta încă din băncile școlii: „O luptă-i viața, deci te luptă...”, ne-au îndemnat profesorii noștri prin versurile lui George Coșbuc. Uneori avem senzația că trăim în mijlocul unui câmp de luptă, unde toată lumea luptă și se ceartă cu toată lumea, unde toți cred că dețin adevărul, unde stăpânește ura și dușmănia, unde mulți ascultă dar puțini aud, mulți vorbesc dar puțini spun cu adevărat ceva.

Așa se simte de câteva luni bune și majoritatea locuitorilor din Micherechi. „Eu nu mai înțeleg nimic. Toți zic că ne vor binele, atunci de ce se sfădesc între ei?”, m-a întrebat deunăzi o cunoștință, pe care cel mai mult o deranjează nu faptul că la ședințe se înșiră argumente pro și contra preluării școlii din Micherechi, de către primăria locală sau de către Autogovernarea pe Țară, ci că discuțiile nu se poartă în mod civilizat. Părțile nu se ascultă una pe alta, fiecare îl suspectează pe celălalt că ar avea intenții rele, unul e acuzat de metode dictatoriale, altul de exercitarea unei politici violente. Când ajung să stea totuși la aceeași masă se acuză reciproc, iar în vorbele lor domină sentimentul de dușmănie. Bărbații vorbesc urât cu femeile și invers, oameni care se consideră creștini mari și adevărați îl fac pe Dumnezeu să-i crape obrazul de rușine, pentru că fiii Lui împoașcă în jur vrajbă și ocară. Niciunul nu-și calcă peste mândrie, ci se crede singurul deținător al adevărului. Lupta aprigă dintre Primărie și AȚRU pentru dreptul de administrare a școlii și grădiniței din Micherechi duce la distrămarea familiilor, la sfadă între neamuri și prieteni. Fățărnicia a ajuns la cote de neimaginat până acum. Trecând unul pe lângă altul pe uliță se salută cu zâmbete false, ca apoi pe rețeaua de socializare, cu nume propriu sau, mai rău, cu nume fals, să arunce cu noroi unul în altul. Facebook-ul a devenit mai nou „cartea” de căpătâi a multor micherecheni. „Și ăștia se numesc oameni cu cartel”, spune cu supărare micherecheanul turmentat, care se luptă cu sinele ca să înțeleagă ce stă în spatele acestor jocuri de putere. Părinții se plâng că profesorii se ocupă mai mult cu politica decât cu elevii. Pentru ei e indiferent cine este gazda școlii, important este să-și știe copiii în loc bun și alături de profesori devotați.

În afara satului, problema se vede simplă: „Se sfădesc micherechenii”, vroia să mă convingă zilele trecute o cunoștință din Chitighaz. Încercând să-i explic că nu este așa, m-a contrazis prin faptul că, în AȚRU, din cei 13 deputați șapte sunt micherecheni. Degeaba i-am mai zis că din cei șapte doar trei trăiesc și azi în sat, el nu și nu, acesta este un război al micherechenilor. Să fie oare?

Cu atâția „binevoitori” în jurul lor, elevii și profesorii din Micherechi se pregătesc de vacanță. Toată lumea speră că vor urma două luni liniștite, de odihnă binemeritată și de excursii frumoase, după care în toamnă „binevoitorii” școlii vor relua tratativele, vor analiza și vor argumenta în mod calm și constructiv. Și, cel mai important: îi vor convinge pe micherecheanul turmentat și pe chitighăzeanul sceptic, că nu mai trebuie să le fie rușine de cei pe care i-au ales ca să-i reprezinte.

Eva Șimon

Botez la Biserica Penticostală Nr. 1 din Micherechi

Pe 31 mai, în ziua de Rusali, Biserica Penticostală nr. 1 a organizat un botez Nou Testamental. De data aceasta, două persoane s-au hotărât că îl vor urma pe Domnul Nostru Isus Hristos: *Maria Pui Netea* și *Betina Puiu*. Hotărârea lor a fost întărită prin botez. Evanghelia a fost vestită de pastorul bisericii *Durkó*

Albert, care a vorbit despre deosebirea dintre puterea omului și puterea lui Dumnezeu dată prin Isus Hristos. La cântări și laude a participat printre alții și fratele *Daniel Bodog* din Oradea și tinerii bisericii. La sfârșitul botezului, biserica i-a invitat pe toți participanții la ceai și cozonac.

Ioan Rocsin

Adevăratul creștin trebuie...

1. *Să vegheze*: Să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune. (Evr.10:24).
2. *Să îndemne*: Ci îndemnați-vă unii pe alții în fiecare zi, câtă vreme se zice: „astăzi”, pentru că nici unul din voi să nu se împietrească prin înșelăciunea păcatului. (Evr.3:13).
3. *Să întărească*: De aceea mângâiați-vă și întăriți-vă unii pe alții, cum și faceți în adevăr. (1Tes.5:11).
4. *Să slujească*: Ca niște buni ispravnici ai harului felurit al lui Dumnezeu, fiecare din voi să slujească altora după darul pe care l-a primit. (1Pet.4:10).
5. *Să mângâie*: Mângâiați-vă, dar, unii pe alții cu aceste cuvinte. (1Tes.4:18). De aceea mângâiați-vă și întăriți-vă unii pe alții, cum și faceți în adevăr. (1Tes.5:11).
6. *Să mărturisească*: Mărturișiți-vă unii altora păcatele și rugați-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați. Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit. (Iac.5:16).
7. *Să se roage*: Mărturișiți-vă unii altora păcatele și rugați-vă unii pentru alții, ca să fiți vindecați. Mare putere are rugăciunea fierbinte a celui neprihănit. (Iac.5:16).
8. *Să iubească*: Aceasta este porunca Mea: să vă iubiți unii pe alții, cum v-am iubit Eu. (Ioan.15:12). Vă poruncesc aceste lucruri, ca să vă iubiți unii pe alții. (Ioan.15:17).
9. *Să nu fie dator*: Să nu datorați nimănui nimic, decât să vă iubiți unii pe alții: căci cine iubește pe alții a împlinit Legea. (Rom.13:8).
10. *Să îplinească porunca*: Vă dau o poruncă nouă: să vă iubiți unii pe alții; cum v-am iubit Eu, așa să vă iubiți și voi unii pe alții. (Ioan.13:34).

30 de zile de rugăciune pentru lumea musulmană

În urmă cu 22 de ani, în lume existau aproximativ 1,1 miliarde de musulmani. Islamul era o religie străină, foarte puțin cunoscută în țările occidentale și se depuneau puține eforturi pentru a ajunge cu Evanghelia și la musulmani. Evenimentul „30 de Zile de Rugăciune pentru Lumea Musulmană” a jucat un rol important în încurajarea, educarea, motivarea creștinilor să împărtășească credința în Isus cu respect și dragoste...

Țările au fost deschise, bisericile au fost plantate, sămânța a dat rod, iar musulmanii pot auzi Vestea Bună a Evangheliei. Da,

există provocări, dar nouă, ca Trup al lui Hristos, ni s-a spus că vom avea parte de provocări. Isus nu a încercat să ascundă acest lucru.

Dar El a spus foarte clar că rugăciunile noastre și lucrul nostru pentru Împărăție ne vor aduce mari răsplăți în cer și, de asemenea, speranță pe pământ pentru națiuni.

Tehnologia avansată în ultimii 22 de ani a transformat modul în care este comunicată Evanghelia grupurilor de musulmani la care se ajungea foarte greu. Transmisiile de radio creștin și TV prin satelit au făcut ca Evanghelia să ajungă la musulmanii din

întreaga lume, milioane de musulmani răspunzând chemării lui Isus.

În lumea arabă o singură transmisie a unui program creștin, SAT-7, are o audiență zilnică de aprox. 8,5 milioane. Potrivit unui studiu Pew, publicat în ianuarie 2011, în următorii 20 de ani populația musulmană se va dubla față de ultimii 20 de ani, iar musulmanii vor reprezenta un sfert din populația globală. Ca oameni care îl urmăresc pe Hristos, trebuie să ne ridicăm și să putem face față acestei creșteri cu o porție dublă de credință și dragoste.

Putem să facem acest lucru?

Cum să ne rugăm pentru musulmani?

În perioada 18 iunie–17 iulie 2015, vă puteți ruga și posti în diferite moduri. În unele zile, Dumnezeu ar putea să vă ceară doar 5 minute pentru a vă ruga. Cu toate acestea, cei care doresc să participe în acest proiect „30 de Zile”, vor fi îndrumați să se roage un timp mai lung, folosind ghidul de rugăciune pregătit de ȘtiriCreștine.ro. Ghidul de rugăciune poate fi comandat de pe site-ul www.stiricrestine.ro în format electronic sau tipărit! Ghidul de rugăciune este acum distribuit în peste 38 de limbi vorbite, milioane de oameni putând astfel

participa la rugăciune în fiecare an.

În fiecare ediție veți putea citi mărturiile unor femei și bărbați care au fost martori la felul cum lucrează Dumnezeu în lumea musulmană.

Motivele de rugăciune de la fiecare articol vin din partea misionarilor, din partea celor ce muncesc cu Evanghelia și reflectă situa-

ția actuală. Puteți organiza întâlniri în biserica din care faceți parte, de două sau trei ori pe săptămână, în perioada celor 30 de zile.

Puteți să luați masa împreună cu alți creștini având ca temă de rugăciune motivele pentru ziua respectivă pe care le veți găsi în ghidul de rugăciune, ori vă puteți ruga singuri sau împreună cu familia dvs.

Iubind musulmanii prin rugăciune

Școala generală din Aletea va fi renovată

În această vacanță de vară vor începe lucrările de renovare la școala generală românească din Aletea. Interiorul va fi renovat, vor fi schimbate geamurile și va fi vopsită toată clădirea. Pentru aceste lucrări, susținătorul instituției, Autoguvernarea pe Țară a Românilor din Ungaria a câștigat un sprijin financiar de la Ministerul Resurselor Umane de la Budapesta. Despre viitoarele lucrări am stat de vorbă cu **Petru Sălăjan**, directorul școlii din Aletea.

– Dacă cineva cunoaște situația noastră, în ce condiții trebuie să ne desfășurăm activitatea, cred că pot să spun că o să primim un mare sprijin prin această sumă.

– În urmă cu cinci ani ați fost numit în funcția de director al acestei instituții. Pe acele vremuri, școala a funcționat cu un număr de copii foarte scăzut, chiar a fost în pericol existența școlii. Ce direcție a luat activitatea școlii în acești ani?

– Am fost ales director în urmă cu cinci ani și am început anul școlar cu 17 copii. Asta a însemnat că în clasele inferioare, clasele 1–4, am avut în total patru copii, iar în ciclul superior am început anul școlar cu 13 elevi. Treptat am început să avem o relație mai strânsă cu grădinița și cu familiile, despre care am știut că sunt români sau au rădăcini românești. Acum pot spune că din anul școlar viitor o să avem 62 de copii. Clasele inferioare nu sunt comasate, deci avem patru clase cu patru învățătoare. Când am început activitatea, am avut o singură învățătoare, iar după ce s-a ridicat numărul elevilor, bineînțeles, și posturile de învățătoare au trebuit ridicate. În clasele superioare mai avem probleme, pentru că în cinci ani nu am putut să avem mai mulți copii, acolo clasele sunt comasate,

Colectivul profesorilor din Aletea

clasa a 5-a cu clasa a 6-a, și clasa a 7-a cu clasa a 8-a, dar dezvoltările de până acum sunt frumoase.

– Cerol au avut profesorii în toată dezvoltarea aceasta?

– Colegele mele au avut un rol hotărâtor, pentru că au muncit foarte mult. Părerea mea personală este că de trei ani avem învățătoare localnice, ceea ce este un factor important. Aletea este un oraș mic, iar dacă învățătoarea este din loc ea cunoaște mai bine familiile. Știm bine că un părinte când își înscrie copilul în clasa întâi, nu va lua în considerare la care școală îl înscrie pe copilul său, ci se uită cine va fi viitoarea învățătoare.

– În timp ce alte școli din rândul comunității românești din Ungaria se plâng de scăderea efectivului, la școala din Aletea numărul copiilor crește. Ce a rezultat această creștere?

– Am început de la zero. Noi suntem unica instituție românească din Ungaria care nu are grădiniță. La început, împreună cu colegele mele, am căutat acele familii despre care am știut că o să vină copilul la școala românească. I-am căutat personal, am stat de vorbă cu ei,

punând accent pe importanța însușirii limbii române. Am avut foarte multe programe școlare pentru copilașii de la grădiniță. În fiecare lună i-am așteptat la noi, la școală, la diferite programe școlare, ca să vadă cei de la grădiniță cum arată o școală. Condițiile au fost foarte slabe, mă refer aici la mobilierul necesar pentru funcționare, nu am dispus de bănci, scaune, ș.a.m.d., iar acum avem table interactive, școala este dotată cu toate rechizitele necesare. Acum și la noi condițiile sunt foarte bune. Actualmente avem 9 cadre didactice de naționalitate română. Trebuie subliniat faptul că de când susținătorul instituției este AȚRU, pentru noi este mult mai ușor.

– Credeți în prosperarea acestei școli?

– Planurile pe care le-am avut în urmă cu doi-trei ani o să le atingem. Vom ajunge la un număr de copii și mai mare, iar dacă numărul elevilor va crește atunci trebuie să crească și corpul didactic. Eu cred în această realizare. Fără credința aceasta, nu aș putea să lucrez.

A.C.

Ioan Selejan (1931–2015)

Pe 5 iunie s-a stins din viață, la vârsta de 84 de ani, **dr. Ioan Selejan** din Aletea, medic veterinar și fost președinte al autoguvernării locale românești, acesta fiind condus pe ultimul drum de soția Judit cu care a conviețuit 57 de ani, de membri ai familiei, prieteni, cunoscuți sau localnici, marți, 16 iunie, în cimitirul de pe strada Vasúti din Bichișciaba.

Ioan Selejan s-a născut pe 23 septembrie 1931, într-o familie de români din Aletea, localitatea în care a crescut, și-a făcut școlile elementare, aici a trăit și de aici a fost condus și pe ultimul său drum spre Bichișciaba. În anul 1958 a primit diploma de medic veteri-

nar la Universitatea de medicină veterinară din Budapesta. După ce a lucrat în diverse locuri, din 1963 și până la anii pensionării, a fost

medic veterinar în satul său natal, unde s-a căsătorit cu Kocziha Judit, căsnicie din care li s-a născut fiuța Györgyi, care mai apoi le-a alinat bătrânețile cu o nepoțică.

Ioan Selejan a avut o viață activă, atât în cadrul profesiei sale de medic, cât și pe plan local. La bătrânețe s-a implicat și în cadrul comunității românești din Ungaria, fiind mai mulți ani deputat în Adunarea Generală a Autoguvernării pe Țară a Românilor din Ungaria, iar trei cicluri la rând a fost președinte al Autoguvernării Românești din Aletea.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Gheorghe Bagy

Pe scurt...

POCEI

Biserica greco-catolică din Pocei s-a îmbogățit recent cu o icoană, realizată după icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, de la Mariapócs. Sfințirea și punerea icoanei în biserică va avea loc în cadrul unei sărbători, organizată pe 27 iunie. Programul va începe la ora 10.00, cu o sfântă liturghie în biserică din Pocei.

JULA

Școala Generală și Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Julia, singura instituție de învățământ la nivel liceal a românilor din Ungaria, a aniversat 65 de ani de la înființare printr-o serie de manifestări, care au avut loc de-a lungul întregului an școlar 2014–2015. Ultima serbare va avea loc pe 26 iunie, de la ora 17.00, în instituția de învățământ julană.

CRĂSTOR

Primăria din Crăstor organizează, pe 4 iulie, o sărbătoare de Ziua localității. La eveniment sunt așteptați oaspeți din România și din Ungaria. La programul cultural artistic, care are loc după orele prânzului, va urca pe scenă și Ansamblul „Păstrătorii Tradițiilor” al Centrului de Documentare și Informare al AȚRU, prezentând dansuri populare românești din Ungaria.

BĂTANIA

Biserica ortodoxă „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe” din Bătania, singura dintre bisericile românești din Ungaria care este închinată acestui sfânt, va avea ca oaspete în duminica din 5 iulie pe Preasfințitul Părinte Episcop Siluan. Sfânta Liturghie Arhierască va avea loc cu începere de la ora 10.00.

ȘERCAD-SNAGOV

În anul 1999, comuna Snagov, de lângă București, a semnat o Convenție de înfrățire cu orașul Șercad, din Ungaria. Protocolul prevedea ca această înfrățire să dăinuiească pe un termen nelimitat. În tot acest răstimp, reprezentanții comunităților din cele două localități s-au vizitat reciproc, au făcut schimb de experiență și au participat la diferite manifestări culturale. În vara aceasta, le-a venit, din nou, rândul celor din Șercad să viziteze Snagovul. Astfel, delegația din Ungaria va merge pe mealeaguri ilfovene la mijlocul lunii iulie.

Absolvenții școlilor generale românești din Ungaria în anul 2015

La sfârșitul acestei săptămâni și la sfârșitul săptămânii trecute, la școlile generale din Ungaria în care se predă și limba română au avut loc serbările de sfârșit de an școlar. Clopoțelul vacanței mari a sunat pentru toți elevii, însă pentru absolvenții claselor a VIII-a, clopoțelul a sunat și a schimbare, fiecare absolvent își va lua zborul spre alte instituții de învățământ. Mai jos publicăm pozele de grup și numele absolvenților de la școlile noastre generale.

APATEU

Kata Geletei, Melita Kaszai, Carolina Miczura, Carolina Darázs, Sabina Csiszár, Alexandra Iszály, Dominik Nagy, Adam Bereczki, Criștof Oromós, Adam Tóth, Dominik Turi, Iosif Gerner. Diriginte: Edit Pintye

SĂCAL

Aneta Buca, Martin Baum, Norbert Mohácsi, Ștefan Mohácsi, Acoș Varga, Ștefan Szentmiklósi, Jenifer Gloncz, Attila Kiss, Andreea Rafael. Diriginte: Elena Szilágyi

JULA

Anamaria Rebeca Bonczos, Moisa Constantin, Attila Ferenczi, Victoria Ana Gyihor, Andrei Ovidiu Ionaș, Gheorghe Cristopher Cozma, Victoria Lippai, Ana Martin, Ioan Matei Nemeș, David Netye, Cristina Olasz, Matei Pavlákovich, Victora Petykó, Cristina Polgár, Roland Gheorghe Rokszin, Cintia Zorica Rokszin, Robert Kevin Szabó, Norbert Szoboszlai, Roland Szőke, Zoltán Henric Varga, Blaziu Vaszkán. Diriginte: Vasile Cozma

CHITIGHAZ

Daniel Botaș, Zoltán Bukor, Bențe Busa, Afrodite Czifra, Anabela Csurár, Vendel Faragó, Edit Kaszap, Erik Kovács, Victoria Madácsi, Daniela Mező, Alexandra Muntyán, Diana Múlek, Patric Olar, Andreea Olteanu, Nineta Popuța, Renata Putnoki, Vivien Szabó, Vanda Sălăjan, Ștefan Szépfalusi, Petru Szucsán, Vasile Tóth, Kitti Várhegyi. Diriginte: Ana Rocsin Orbán

ALETEA

Bernadett Dihel. Diriginte: Eva Petrujan

BĂTANIA

Regina Balda, Richard Deák, Suzana Gáspár, Zsolt Há-bencius, Janeta Ianoșov, Szabolcs Ianoșov, Daniel Pelyva, Hajnal Putin, Grigore Flukovini, Andrei Szubin. Diriginte: Clara Györgyi Guth

MICHERECHI

David Benye, Roland Bihari, Lavinia Bogdan, Jenifer Bottó, Bențe Țârle, Gheorghe Cioca, Debora Gherasim, Dora Goron, Gheorghe Gurzău, Vanesa Iurasoc, Ioan Iova, Vasile Martin, Lidia Miron, Blaziu Nagy, Vivien Nagy, Daniel Pățaș, Gerhard Poiendan, Jenifer Ruja, Panna Ruja, Szabolcs Soltész, Emeric Szikszai, Mihai Trunzel, Ioana Anamaria Țârle. Diriginte: Mihai Boca

„Placheta Bălcescu” pentru două eleve eminente

Isabela
Boca

Isabela Boca: „Acest premiu îl consider ca pe o încununare a activității desfășurate în viața școlară”

– Stăm de vorbă luni, 15 iunie, la câteva ore după ce ți-ai dat marele examen al vieții. Te-ai aflat printre primii care au dat examenul oral la bacalaureat. Cum a reușit? Din ce ai dat examen?

– Am dat examen din materiile de bază: maghiară, matematică, istorie, română și cultură și civilizație românească. Din matematică mi-am susținut examenul în limba română, iar din engleză am dat examen la nivel superior. Pot să zic că sunt mulțumită cu rezultatul pe care l-am obținut la bac.

– Doar câteva zile vă despart de anii de liceu, după care o să vă îndreptați spre o altă școală. După bac unde dorești să-ți continui studiile superioare?

– Aș vrea să studiez în limba engleză comerț și marketing la Facultatea de Științe Economice din Budapesta.

– La sfârșitul anului școlar ai fost premianta Plachetei Bălcescu. Ce înseamnă acest premiu pentru tine?

– Sinceră să fiu, pe undeva m-am așteptat să fiu premiată. În acești patru ani de liceu am fost eminentă, am obținut doar nota cinci la toate materiile. În anul 3 am fost aleasă de director-elev al școlii, am participat cu regularitate la toate evenimentele culturale școlare. În primul an am fost membra cercului de teatru amator românesc. Am fost printre primele care s-au angajat voluntar la organizarea programelor. Prin participarea la concursuri românești, am ajutat la păstrarea și mai ales la îmbogățirea cunoștințelor de limba română. În acești ani am obținut două atestate de nivel superior la limba română și engleză. Pot să afirm că pe acest premiu îl consider ca pe o încununare a activității desfășurate în viața școlară. M-am simțit extraordinar de onorată de recunoștința școlii.

– Dacă ar trebui să faci un rezumat al acestor ani, ce ai putea să ne

Precum am mai scris în paginile revistei noastre, Liceul „N. Bălcescu” din Iula acordă premii la sfârșitul anului școlar pentru absolvenții clasei a XII-a, în semn de recunoaștere pentru meritele exemplare la învățătură. Printre aceste premii se află și „Placheta Bălcescu”. În numărul din săptămâna trecută am realizat un interviu cu premiantul Samuel Gherman, iar acum vă invităm să faceți cunoaștință cu două tinere din Micherechi, Nora Ruja și Isabela Boca, posesoarele „Plachetei”, care ne vor povesti în ce măsură a intervenit școala în formarea conduitei lor precum și despre planurile lor de viitor.

sui, cum a fost această perioadă din viața ta?

– Dacă ar trebui să o iau de la capăt, tot la acest liceu aș veni să învăț. De ce? Pentru că am putut experimenta cum este să faci parte dintr-o comunitate mică și închisă. Totodată în această microcomunitate am avut posibilitatea să ne dezvoltăm individual. Toți profesorii s-au străduit ca noi să avem capacitatea să ne autodefinim și să ne dezvoltăm caracterul personal. Pentru atestatul de engleză am primit foarte mult ajutor de la doamna profesoară Dalia Demény, care mi-a îndrumat pașii, dar și ceilalți profesori au fost alături de mine.

– În luna februarie a trebuit să-ți depui dosarul pentru învățământul superior. Decizia aceasta a fost ușoară sau grea?

– Am știut clar ce trebuie să fac ca să-mi ating scopul și să ajung unde doresc. Am planuri concrete pentru viitor.

– Care au fost acele elemente, împrejurări, care au contribuit la dezvoltarea personalității tale?

– Pentru mine, familia înseamnă sursa de încurajare, motivare și un exemplu demn de urmat. Iar diriginta noastră, Mariana Oros Martin, a însemnat pentru mine, în sensul nobil al cuvântului, a doua mamă. Sunt de părere că datoria profesorului și a învățătorului este formarea caracterului, iar dânsa a reușit să-și atingă acest scop nobil, pentru care îi sunt recunoscătoare.

– Odată cu înmânarea certificatului de bacalaureat va lua sfârșit perioada cea mai grea din viața de liceu și vei intra în vacanță. Ce planuri ai pentru vara aceasta?

– Și mai multă învățătură. După ce am obținut atestatul de limba română, am început să învăț limba italiană. Este important să însușesc și această limbă, pentru că la specialitatea la care m-am prezentat de comerț și marketing este esențială cunoașterea cât mai multor limbi străine. Pe lângă studierea limbii italiene, doresc să-mi îmbogățesc cunoștințele de statistică, de contabilitate și de matematică în limba engleză cu ajutorul unui profesor universitar, ca apoi, din luna septembrie să-mi continui activitatea la Budapesta.

Nora Ruja: „Am învățat pentru că acum e vremea să învățăm”

– Pe lângă materialele obligatorii

ai dat examen de bac la nivel superior din limba engleză. De ce a fost important să susții un examen la cel mai înalt nivel?

– Motivul este că așa pot obține mai multe puncte pentru admitere. Am reușit în cursul anilor de liceu să obțin atestatul la nivel superior la limba română, care înseamnă 40 de puncte în plus. La examenul de bacalaureat superior, dacă reușim să obținem 45%, atunci primim 50 de puncte în plus.

– Unde dorești să-ți continui studiile superioare?

– Vreau să învăț la Budapesta, la Facultatea de Științe Economice, specialitatea economie și management. Pentru a intra la această facultate, de exemplu, anul trecut punctajul minim care a trebuit să-l atingem la cursuri finanțate de stat, a fost foarte înalt, de 460 de puncte.

– Se pare că totul este o luptă pentru puncte... Totuși, nădăjduiești că o să aduni punctajul necesar pentru a intra la facultatea dorită?

– Am speranța că o să reușesc, cu toate că examenele de bac au reușit destul de bine, la fiecare materie am obținut nivelul de peste 90%.

– În caz dacă, de exemplu, nu reușești să intri la facultatea de științe economice, există o altă alternativă?

– Mi-am depus dosarul și la Universitatea Națională de Servicii Public din Budapesta, specialitatea investigații economice. La această universitate sunt grele probele de aptitudini, însă eu am reușit să le fac pe toate. Pentru mine a însemnat o provocare și sunt fericită că am reușit să le duc la bun sfârșit. În această primăvară am trecut cu succes peste probele fizice, psihologice, medicale și de orientare.

– Orașul Budapesta este locul unde dorești pe viitor să-ți desfășori activitatea. De ce ai ales tocmai Budapesta?

– Pentru că acest oraș înseamnă locul unde voi găsi cele mai multe posibilități. Sper că o să mă acomedez ușor, fiindcă doresc să obțin apoi și diploma de masterat.

– Ce îți plănuiești să faci în această vacanță de vară?

– După puțină relaxare, va urma studierea limbii engleze. În caz că voi intra la Universitatea de Servicii Public, atunci vacanța de vară o să fie mai scurtă, pentru că în luna august încep studiile și deja va trebui să mă mut la Budapesta.

– Pe lângă aceste obligații ai

Nora
Ruja

depus efort în diferite activități școlare și extrașcolare. În primăvară ai luat parte la un concurs național al dansurilor de la Balurile Panglicii, unde grupa liceului tău s-a calificat pe locul întâi. La ce fel de activități ai mai participat?

– Din clasa a opta fac parte din echipa de volei a școlii. Dar mi-am făcut timp și să dansez în echipa de dansuri populare din Micherechi.

– Care a fost motivul pentru care ai ales acum patru ani liceul românesc?

– Sunt eleva școlii din Iula de 12 ani, aici am terminat și școala generală. Pentru mine a fost natural să aleg școala românească. Atmosfera este familială, profesorii sunt perseverenți. Tot aici am simțit că mă aflu într-un ambient al prieteniei și al socializării. Școala a reprezentat însăși viața mea timp de doisprezece ani.

– Acești patru ani de liceu au luat sfârșit și ai ajuns la o nouă piatră de hotar. Proaspăt absolventă a fioresului bac, ce rol a avut școala în devenirea ta?

– Școala a avut un rol foarte important. Am fost o elevă foarte conștiincioasă, am fost activă la ore și am învățat pentru că acum e vremea să învățăm. Sunt sigură, că dacă nu vom învăța când e vremea, mai târziu vom regreta amarnic acest lucru.

– Privind în ansamblu problema devenirii tale, cui îi datorezi cel mai mult?

– Cu siguranță datorez mult întregii mele familii, mamei mele, care este învățătoare la această instituție și este un bun pedagog și psiholog, care știe să vadă în mine adevăratul potențial. Pot spune cu mândrie că am avut-o dirigintă pe Mariana Oros Martin, un profesor bine pregătit profesional. Ceea ce am învățat în acești patru ani de liceu de la profesorii mei o să-mi folosească în viață, iar cei 12 ani petrecuți la această școală au sădit în sufletul meu simțul datoriei. Am iubit această școală ca pe propria mea casă, pentru mine a însemnat o a doua familie.

Ana Cioca

Propunere „istorică” a Papei Francisc: să sărbătorim împreună Paștile!

Papa Francisc a propus stabilirea unei date fixe a Paștelui, pentru ca această sărbătoare să poată fi celebrată împreună cu Biserica Ortodoxă, a transmis sâmbătă Radio Vatican, preluat de agenția DPA.

Paștele este cea mai importantă dată creștină, marcând învierea lui Iisus Hristos, dar data se modifică în fiecare an. Catolicii sărbătoresc Paștele în prima duminică după prima Lună Plină ce are loc după echinocțiul de primăvară (21 martie). Pentru ortodocși, care folosesc calendarul iulian, mai degrabă decât pe cel gregorian, această dată cade adesea o săptămână mai târziu. „Trebuie să găsim un acord” pentru o dată comună, a spus Francisc, sugerând a doua duminică a lunii aprilie.

Constatând că fenomenul de Luna Plină se produce tot mai târziu în timpul anului, suveranul pontif a glumit: „În 60 ani riscăm să sărbătorim Paștele în luna august”. Papa Francisc a făcut această propunere

vineri, 12 iunie, în cadrul întâlnirii cu participanții la cea de-a treia Reculegere mondială a preoților, organizată de Mișcarea Catolică Internațională de Reînnoire Carismatică și de Fraternitatea Catolică.

Petiție online pentru includerea iei românești în patrimoniul UNESCO

Peste 5.000 de persoane au semnat, până acum, petiția online care cere includerea iei românești în patrimonial internațional.

„Mă bucur să văd apreciate, la nivel internațional, produsele originale

din țara mea; ia (cămașa tradițională românească) este unul dintre cele mai reprezentative.

Și eu o port cu plăcere, de câte ori am ocazia”, scrie unul dintre cei 5.229 de semnatori (până în ziua de

15 iunie) ai petiției, care a fost creată la 25 mai 2015. Dacă vreți să susțineți acest demers, găsiți petiția aici: http://www.petitieonline.com/petitie_pentru_introducerea_iei_romanești_in_patrimoniul_unesco.

Cupa internațională de șah „Alexandru Hoțopan” Ediția a VI-a

Dragi prieteni, iubitori ai șahului, redacția „Foaia românească” și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria va organiza, și în această vară, Cupa internațională de șah „Alexandru Hoțopan”. Evenimentul se va desfășura în ziua de sâmbătă, 4 iulie 2015, dimineața de la ora 9.00.

CONDIȚII DE PARTICIPARE

1. La competiție are dreptul să participe orice român din Ungaria sau din lume și orice iubitor de șah!

2. Taxa de participare:

adulți – 1500 Ft/persoană

elevi – 1000 Ft/persoană

3. Categori:

Profesioniști: „A” – seniori, „B” – juniori (14–18 ani), „C” – copii (4–14 ani)

Amatori: „D” – seniori, „E” – juniori (14–18 ani), „F” – copii (4–14 ani), „G” – inactivi

4. Competiția se va desfășura în sistemul RAPID (30–30 minute) și ELVEȚIAN.

BILET DE ÎNSCRIERE

Nume:

Categoria la care doresc să particip (A sau B):

Anul nașterii:

Adresa:

Tel:

E-mail:

Semnătura:

Concurenții sunt rugați să retrimite talonul de înscriere și cotizația pe adresa redacției (Jula, str. Doja nr. 8), până în data de **26 iunie 2015**.

Contacte: **Ioan Cozma** (+36 30 4316775, kozma0802@freemail.hu), **Redacția**: +36 66 361789

Ioana Pârvulescu: „Literatura îți satisface dorințe irealizabile în viață”

Scrittoarea **Ioana Pârvulescu** a participat pentru prima dată la Târgul de carte din Budapesta, în cursul lunii aprilie a.c., la lansarea primului său roman tradus în limba maghiară „Viața începe vineri”/„Az élet pénteken kezdődik”. Lăudat de critica literară și extrem de bine primit de public, romanul Ioanei Pârvulescu a apărut în limba suedeză și este în curs de publicare în engleză, franceză, bulgară, sârbă, croată, macedoneană și albaneză. „Viața începe vineri” e o carte care poate fi citită ca roman polițist, roman fantastic pe tema călătoriilor în timp sau roman istoric, dar cititorul va fi enorm câștigat dacă va uita de toate aceste categorii și-o va vedea pur și simplu ca pe o lume vie, plină de poezie și adevăr, cum sunt toate scrierile care înseamnă ceva în literatura lumii”, a spus Mircea Cărtărescu despre cartea colegei sale. Ioana Pârvulescu predă literatură română modernă la Facultatea de Litere din București, scrie teorie și critică literară, poezii și romane. În 2013 a primit Premiul Uniunii Europene pentru Literatură.

– Stimată Ioana Pârvulescu, ce sentiment încercați ca autor, la apariția cărții dumneavoastră, într-o altă limbă?

– În cazul unei cărți, fiecare traducere este o renaștere. Numele cărții mele în maghiară este „Az élet pénteken kezdődik”. Învăț întotdeauna numele traducerilor mele, îl știu până și pe cel în suedeză. Făceam observația că personajele noastre vorbesc mai multe limbi decât autorul, deci ele sunt asemenea copiilor, îți scapă de sub control, sunt altceva decât tine și iată știu mai multe decât tine. Personajele mele față de mine știu cel puțin trei limbi în plus până acum, suedeza, maghiara și sârba, dar vor vorbi și alte limbi. Sunt foarte-foarte bucuroasă că o editură din Ungaria, Editura Typotex, a ales fără nici un ajutor o carte de-a mea, uitându-se într-un catalog de la Frankfurt, unde eu nu eram prezentă. Editoarea a invitat la dans această carte, ca să preiau sintagma domnului Gabriel Liiceanu, care spunea că orice carte așteaptă să fie invitată la dans. Iată că Editura Typotex, care are o echipă extraordinară de bună, a invitat această carte la dans și a apărut o ediție foarte-foarte îngrijită și lucrată cu mult suflet.

– Deci putem să spunem, cartea are destinul ei. Cartea Dumneavoastră are un destin deosebit, este foarte norocoasă, pentru că a avut-o ca traducător pe doamna Gabriela Koszta care este și

o traducătoare de rutină. Ce părere aveți?

– Doamna Koszta a tradus un lucru chiar mai greu decât atât, a tradus „Orbitorul” lui Mircea Cărtărescu, carte care încă nu a apărut, dar ea a reușit această traducere. Vreau să spun că în Germania s-au alocat doi traducători pentru „Orbitorul” lui Cărtărescu în germană. Da, doamna Gabriela Koszta, pe care nu o cunoșteam până acum două zile, este o persoană minunată, am vorbit cu ea mult despre traduceri și avem absolut aceleași păreri. Ea face o muncă extrem de dificilă și o duce la capăt cu inteligență. Eu nu pot să apreciez traducerea în maghiară, dar pot să apreciez explicațiile dumneaei despre felul în care a tradus anumite lucruri, și pot garanta că este o traducere foarte bună. Doamna Gabriela Koszta a tradus din foarte mulți autori români, are cred că vreo 14 traduceri, o bogată activitate în urma ei și cu siguranță și înaintea ei.

– Revenind puțin la conținutul cărții „Viața începe vineri”. Spuneți și în discuția de astăzi cu publicul că vă simțiți, ca și autor, risipită câte puțin în toate personajele. În care vă regăsiți totuși cel mai mult?

– Da, într-adevăr, deși cititorii țin să mă identifice cu lulia, care este o fată de 21 de ani. Ea scrie la persoana întâi, și cititorilor le este mai ușor să te identifice ca autor cu cineva care vorbește la persoana întâi. Dacă e

să fac o mărturisire, unde mi-am pus eu adevăratele uimiri despre viață sau unde m-aș fi văzut foarte bine este în personajul lui Nicu, un copil de 8 ani, care are mari uimiri în fața vieții, care nu are o viață foarte ușoară, duce multe pe micii lui umeri și are o maturitate puțin peste vârsta lui. În același timp, el are și mari naivități. Într-un fel, întrebările mele și naivitățile mele – pentru că recunosc că am multe naivități – sunt puțin identificate în acest personaj.

– Vroiam să vă întreb despre călătoria aceasta în timp. Vă place să călătoriți în timp și mai ales într-o anumită perioadă...

– Până la urmă, oricât de banal și de clișeistic ar părea, literatura îți satisface dorințe irealizabile în viață. La mine, una dintre ele a fost una tehnică, și-anume, aceea de a găsi o modalitate, de a umbla un pic prin alte epoci, dar la modul concret. În timp ce am scris această carte, am făcut lucrul acesta extrem de concret: mi-am imaginat în detaliu lumea din preajma anului 1900. Sigur că aveam deja în urmă un eseu despre sfârșitul de secol XIX, cartea „În intimitatea secolului XIX”, în care făceam de pildă observația că în multe case când intrai nu puteai să faci gestul care nouă ne este banal, de a aprinde lumina. Atunci nu era lumină electrică. Deja în epoca romanului meu exista lumină electrică și apă curentă, deci era înce-

putul de confort modern. În cealaltă carte făceam această observație și la fel am procedat când am scris romanul. Cumva am visat ca personajul lui Borges din „Ruinurile circulare”, care visează un om recompunându-l până la firele de păr, care i-a luat un an de zile, pentru că și-a imaginat fiecare fir de păr din acest personaj. Cam așa face și un romancier când scrie: recompunе lumea visând-o într-un mod foarte concret.

– Ce părere aveți despre rolurile acestor târguri de carte?

– Ați spus la un moment dat că acest roman este norocos, pentru că a fost premiat. Eu am crezut întotdeauna în destinul lui, pentru că știu cum l-am scris și știu ce nu știu de fapt, adică este vorba mai mult de presimțire. Premiul Uniunii Europene pentru Literatură pe anul 2013 a avut un rol important în a-l face vizibil, însă acum începe să fie prezent și la târgurile de carte. Este în curs de tra-

ducere în multe limbi europene, printre care engleza, franceza, macedoneana, albaneza, croata, sârba, în foarte multe limbi europene și sigur că acest lucru îmi face plăcere. Târgurile de carte sunt un loc în care m-am simțit întotdeauna bine. Multă vreme nu le-am cunoscut decât pe cele din București, Bookarest-ul mai întâi, iar apoi Bookfest-ul și Gaudeamus, Târgul de Vară și Târgul de Toamnă de la București. Între timp, am început să mai merg și la altele, la Göteborg, am fost la Leipzig și acum, la Budapesta. Nu sunt chiar o mare călătoare în spațiu, nu am fost la multe târguri de carte. Ajunge dacă vor merge cărțile mele la diverse târguri, nu trebuie să fiu și eu, să le păzesc, ele se vor păzi singure.

– Cum considerați, care este impactul acum al literaturii din Răsărit către Occident? S-a mișcat ceva?

– Categorie, față de anii '90 interesul a crescut. În Suedia chiar a existat o editură, care era concentrată pe țările din jurul Mării Negre. Literatura estică a început să fie vizibilă și în Occident, ceea ce-i foarte bine, pentru că literatura estică are multe de spus încă și are un soi de prospețime, care uneori poate aduce sânge nou în literatura occidentală. Oamenii încep să vadă acest lucru. Literatura noastră este citită și stărnește interes aproape într-un mod neașteptat.

Gabriela Enea Elekes

Teatrul de vară ETHOS din Arad

Cea de-a treia stagiune estivală a Teatrului de Vară ETHOS din Arad, va debuta duminică, 28 iunie a.c., la ora 20.30. Manifestarea este organizată de Consiliul Județean și Centrul Cultural Județean Arad. Conform tradiției, în primă seară va avea loc o Gală de operetă într-o distribuție „de zile mari”. Soprana *Felicia Filip* alături de tânărul bariton *Liviu Holender* vor fi staturile serii de deschidere a noii stagiuni. Ei vor fi acompaniați de Ansamblul „Johann Strauss Modern”, sub bagheta maestrului *Christian Pollak* din Austria. Programul serii va include arii, duete și piese orchestrale din operete, opere și musical-uri celebre, iar publicul se va bucura de câteva surprize deosebite. Invitatul special al serii este *Ioan Holender*, cunoscut ca fiind cel mai longeviv (19 ani) și apreciat director al Operei de stat din Viena. El va prezenta cartea „Ioan Holender de la Viena la Timișoara”, scrisă de *Cornel Ungureanu* și *Vasile Bogdan*. Scena Teatrului de vară ETHOS va găzdui timp de două luni spectacole teatrale, muzicale și de balet, având invitați artiști români și străini care se bucură de recunoaștere și apreciere la nivel național și internațional. Primul spectacol din luna iulie, va avea loc miercuri, 1 iulie. Accesul publicului va fi liber.

ETHOS
TEATRUL DE VARĂ 2015
EDIȚIA A III-A

STR. GEORGE BARIȚIU NR.16
INTRAREA LIBERĂ

Deschiderea stagiunii estivale 2015
Duminică, 28 iunie, ora 20.00
GALA DE OPERETĂ
Solisti: soprana *Felicia Filip* și baritonul *Liviu Holender* - Austria
Dirijor: *Christian Pollack* - Austria
Ansamblul „Johann Strauss Modern”
Coordonator artistic: *Constantin Talmaci*
Invitat de onoare: *Ioan Holender*
Director al Operei de Stat din Viena (1991-2010)

Miercuri, 1 iulie, ora 20.30
Spectacol de comedie
AMANTUL de *Harold Pinter*
Producție a Teatrului Evreiesc de Stat din București
Distribuție: *Maia Morgenstern* și *Mircea Rusu*
Regia: *Vlad Stănescu*

Miercuri, 8 iulie, ora 20.30
Seară de muzică și balet
ÎN PAS DE VALS
Solisti: *Maria Yakovleva*, *Laura Nistor*, *Mihail Sosnovski* și *Alexandru Tcacenco*
Solisti ai Baletului Operei de Stat din Viena
Ansamblul „Johann Strauss Modern”
Coordonator artistic: *Constantin Talmaci*

Miercuri, 15 iulie, ora 20.30
Spectacol de teatru
ȘCOALA NEVESTELOR
Adaptare scenică după piesa lui *Moliere*
Regia: *Marcel Stăncu*
Distribuție: *Valentino Tiron*, *Andrei Lazăr*, *Evelin Marină*, *Andra Ștefănescu*
Coordonator muzical: *Mădălina Florescu*

Miercuri, 22 iulie, ora 20.30
Spectacol de comedie
ÎNCĂ-I BINE! autor și realizator *Rodica Popescu-Bitânescu*
Distribuție: *Rodica Popescu-Bitânescu*, *Giliola Motoi*, *Ioana Mărcuțu*, *Iuliana Călinescu*, *Radu Solcanu*, *Ștefana Ionescu-Dărzeu*, *Răzvan Hâncu*

Miercuri, 29 iulie, ora 20.30
Concert extraordinar
Nicu Alifantis & Zan
Commedia dell'Alizantis

www.cca.ro

Cel mai mare parc cu dinozauri din sud-estul Europei s-a deschis la Râșnov

Cu o suprafață totală de 1,4 hectare, parcul va găzdui 45 de dinozauri în mărime naturală, atestați științific. Dino Parc Râșnov, zona de agrement și muzeu în aer liber, poate fi găsit pe Strada Cetății, în apropiere de Cetatea Râșnov. Parcul s-a deschis vizitatorilor vineri,

12 iunie. Poate fi vizitat în fiecare zi, în intervalul 9.30–20.00, scrie RGNPRESS.

„Suntem fericiți să deschidem cel mai mare parc cu dinozauri din sud-estul Europei, un proiect inedit care va sprijini puternic turismul din zona Brașov-Râșnov.

Este un proiect ambițios, dezvoltat în numai un an, care își propune să devină o atracție atât pentru cei mici, cât și pentru cei mari, mai ales că își pot petrece timpul în aer liber, înconjurați de dinozauri atestați științific și colorați natural.

Dinozaurii au fost construiți în România, cu sprijin tehnic și științific din partea unei echipe care conduce un parc similar în Germania. Ne așteptăm ca parcul de la Râșnov să fie vizitat de cel puțin 100.000 de turiști, în primul an”, a susținut *Adrian Apostu*, managerul de proiect, potrivit unui comunicat de presă. Terenul pentru parcul cu dinozauri, finanțat cu fonduri europene, a fost concesionat pe o perioadă de 49 de ani de Primăria orașului Râșnov.

Investitorii se așteaptă la o cifră de afaceri de 500.000 de euro în primul an și la peste 100.000 de vizitatori. Fondurile necesare pentru dezvoltarea proiectului au provenit în proporție de 70% din finanțare europeană, în timp ce 30% reprezintă co-finanțare din fonduri proprii. Mai mult aici: <http://www.dinoparc.ro/dinoparc/home.html>.

GLUME

Doi prieteni s-au întâlnit pe o stradă în Bucureștiul de altădată:

– Cum e viața ta? Întreabă unul dintre ei.

– Foarte bună, răspunde celălalt.

Primul se uită cu neîncredere la el și spune:

– Ai citit ziarele?

– Sigur, altfel cum aș fi știut...

Un ardelean, în București, la semafor, pe timp de ploaie. Trece o mașină și îi stropește pe toți din cap până-n picioare. Bucureștenii încep să înjure, în timp ce ardeleanul e calm.

– Apăi, domnule dragă, la noi la Cluj nu-i așe, zice el.

– Da` cum?

– Păi, dacă te stropește o mașină, șoferul oprește, dă înapoi, te urcă în mașină, te duce acasă la el, faci duș, mănânci, dormi la el, și asta timp de trei zile, iar la plecare îți dă 100 de euro.

– Ai pățit tu așa ceva?

– Nu eu, nevastă-mea.

Într-o noapte intră hoții în casa lui Bulă. Umblă ăia disperată, caută prin toată casa, trântesc, bușesc, dar nu găsesc nimic. La un moment dat, nevasta lui Bulă se trezește, auzind zgmotul, și începe să țipe:

– Bulă! Bulă! Trezește-te, n-auzi? Sunt hoți în casă!

– Taci din gură, femeie! Mie îmi crapă obrazul de rușine că n-au ce găsi și tu țiți în gura mare!

– Care sunt asemănările dintre un ziar și o soacră?

– ?

– Ambele apar zilnic și ambele sunt pline de bârfe.

Un rabin este invitat să țină un discurs într-o sinagogă. Vine rabinul, se așază pe locul lui de frunte și tace. Toți se uită la el și el tace. Un enoriaș se apropie de rabin și-l întreabă:

– De ce nu începi să vorbești?

Răspunde rabinul:

– Am uitat dinții acasă.

Fuge enoriașul acasă la rabin și-i aduce protezele. Atunci începe rabinul discursul și vorbește, vorbește, o oră, două... Se apropie de rabin enoriașul și-i spune:

– Este tare târziu, te rog termină.

Rabinul:

– Ce să fac?! Mi-ai adus din greșeală protezele soției...

TV

Memorialul durerii

Sâmbătă, 20 iunie, ora 16.00, TVR2
O istorie a bravilor: Gavrilă Vatamaniuc Povestea unuia dintre cei mai activi luptători din Rezistența Armată Anticomunistă. Grupul lui Gavrilă Vatamaniuc a rezistat, ascuns în codrii voievodali ai Bucovinei, mai mult de un deceniu după sfârșitul celui de-al doilea război mondial. Gavrilă Vatamaniuc a fost o figură care a crescut până la proporțiile unei legende. În anul 1948, el era sergent de jandarmi, însă, pentru că era împotriva comunizării acestei instituții, el a intrat în conflict cu politrucul unității în care era angajat. Drept urmare, Gavrilă Vatamaniuc a fost dat afară din Jandarmerie. A fost pus sub supravegherea Securității, iar în anul 1949, în noiembrie, pentru a preveni arestarea sa, el s-a refugiat în codrii voievodali din jurul mănăstirii Sucevița.

Omul cu chitara

Sâmbătă, 20 iunie, ora 17.00, TVR2
Ediție de colecție, un adevărat regal al șlagărelor semnate Talisman, Zoia Alecu și Duce Bertzi, în care vor fi oferite 3 chitare cu autografele artiștilor prezenți în emisiune. *Atât de singur, De ziua ta iubito, Pe umeri pletele-i curg râu, Printre lupi, Cărări de maci* – sunt doar câteva dintre melodiile pe care așteptăm să le fredonați sâmbăta viitoare.

În jurul lumii cu Măiastra

Duminică, 21 iunie, ora 14.30, TVR1
Purtată în festivități, ceremonii sau îmbrăcată zi de zi, bluza românească a fost considerată un articol de îmbrăcăminte sacru, care a însoțit femeile de-a lungul vieții lor. Un cerc sau o floarea-soarelui semnifică soare, zi sau Divinitatea. Despre ia românească și despre povestea ei vor povesti Alina Mărgulescu, Georgiana Onoianu și Cristina Niculescu.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

Viața și tradițiile românilor din Ungaria

22 Iunie, Luni (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

23 Iunie, Marți (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Evenimente culturale din vestul României / relatează Agneta Nica 17.25: Femei celebre – serial al lect. Marieta Gavra 17.35: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

24 Iunie, Miercuri (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.15: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

25 Iunie, Joi (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Serial: Creștinismul de-a lungul secolelor 17.55: Încheiere

26 Iunie, Vineri (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Evenimente calendaristice 16.25: Sport 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

27 Iunie, Sâmbătă (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al adunărilor baptiste 16.15: Evenimente calendaristice 16.30: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Daniela Băcilă 17.10: Program de muzică ușoară românească 17.55: Încheiere

28 Iunie, Duminică (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: Sinteză știrilor săptămânii 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

Ecranul nostru

miercuri, 24 iunie, Duna Tv, ora 6.30
Reluare: 24 iunie, Duna World, ora 12.30

Ecranul nostru vă invită la două evenimente culturale, în organizarea Institutului Cultural Român din Budapesta. Mai întâi vom merge la concertul formației de muzică veche Flauto Dolce din Cluj, care ne va introduce în lumea muzicală a secolelor 18–19, de pe teritoriul României de astăzi. Apoi ne vom duce la Teatrul Katona József din Budapesta, unde pe data de 15 iunie a avut loc spectacolul cu titlul: „Păi... despre ce vorbim noi aici, domnule?”
Realizator: Ștefan Crâsta

Contactele redacției românești:
6721 Seghedin, Blv. Kossuth L. nr. 29, Tel.: 06-62/549-201

Abonați-vă la E-Foaia la prețul de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foii” tipărite. Cititorii „E-Foii” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar.

„E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

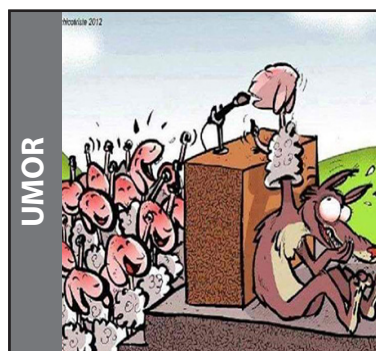
12 luni – 3500 ft

MICA PUBLICITATE

Casă de vânzare în Jula

Casă de vânzare la doar câteva sute de metri de stațiunea termală Jula, într-un mediu plăcut, și curte, în localitatea Jula. Imobilul are living, bucătărie, sufragerie și trei camere, baie, WC și încălzire centrală cu gaz sau cu lemne. În curte sunt clădiri anexe: garaj, un spațiu pentru lemne. Imobilul are 156 mp și este urgent de vânzare, preț informativ 60.000 euro sau 18 milioane de forinți negociabil. Imobilul se află în orașul Jula, pe strada Silva la nr. 5. Mai multe informații la telefon 0036-70/6308407, adresa e-mail: tiberiu.boca@gmail.com.

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel./fax: (+36-66) 463-079
Președinte: *Marius Maghiaru*
E-mail: uniuneaculturala@gmail.com
Website: www.romanul.hu

Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1
Tel., fax: (+36-66) 463-951
Președinte: *Tiberiu Juhász*
E-mail: atru@globonet.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72
Tel.: (+36-1) 384-8394
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 535 69 12
Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.
Ambasador: *Victor Micula*
Website: <http://budapesta.mae.ro>
E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5
Tel./fax: (+36-62) 424-431, (+36-62) 424-429
Telefon mobil de permanență: (+36 30) 6777 980
Consul general: *Ioan Fodoreanu*
Website: <http://szeged.mae.ro>
E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12
Tel.: (+36-66) 465-130
Fax: (+36-66) 465-142
Telefon mobil de permanență: (+36-30) 635-7181
Consul general: *Florin Trandafir Vasiloni*
Website: <http://gyula.mae.ro/>
E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8
Tel., fax: (+36-66) 463-079
Director: *dr. Maria Berényi*
E-mail: romanintezet@gmail.com
Web: www.romanintezet.hu

Institutul Cultural al României de la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5
Tel.: (+36-1) 383-2693, fax: (+36-1) 383-5345
Director: *Gabriela Matei*
E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.hu
Web: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.
E-mail: rki.szeged@invitel.hu

**Mănăstirea Sf. Ana
Orșova**

Mraconia

Pelerinajul budapestanilor la mănăstirile Banatului

Între 5-9 iunie, un mic grup de credincioși de la Parohia Ortodoxă Română din Budapesta, cu conducerea părintelui paroh *Marius Maghiaru* și cu binecuvântarea Prea Sfințitului Episcop *Siluan*, cu contribuția financiară a Autoguvernării Române din sectorul VII – Budapesta, a efectuat un pelerinaj la mănăstirile din Banat și din județul Mehedinți. Traseul pelerinajului a fost compus de credincioasa *Șerbana Kiss-Meirosu*. Plecând din Iula și având o scurtă oprire în centrul Aradului, prima mănăstire vizitată a fost cea a Hodoș-Bodrogului. Aici pelerinii budapeșteni au vizitat biserica mănăstirii construită în a doua jumătate a secolului al XVI-lea și colecția bogată de artă bisericească a muzeului. De la Hodoș-Bodrog ne-am îndreptat spre Mănăstirea Timișeni de lângă comuna Șag, care a fost ctitorită de mitropolitul Vasile Lăzărescu (1894–1969) al Banatului, în anul 1944. După vizitarea acestei mănăstiri locuite de maici, ținta următoare a drumului nostru a fost Mănăstirea Călugăra, care se află la o distanță de 12 km de Orașița (jud. Caraș-Severin), lângă satul Ciclova Montană. Mica mănăstire de călugări, ctitorită în 1859, „în inima unor codri seculari” (Visarion Joantă), este

locul mai multor vindecări minunate și inexplicabile din punct de vedere medical. Către icoana făcătoare de minuni a mănăstirii, care ar fi o copie a icoanei Maicii Domnului „Prodromița”, și azi se roagă mulți credincioși cu nădejdea vindecării de bolile lor grave. Ultimul loc sfânt, vizitat în prima zi a pelerinajului, a fost ctitoria medicului *Pavel Chirilă* (în anul 1994), Mănăstirea Nera, locuită de vreo 80 de maici, care este renumită și pentru produsele lor naturiste pentru tratarea unor afecțiuni trupesti. Mănăstirea, care are și ateliere de pictură, de litografie și de sculptură de lemn, se află lângă comuna Sasca Montană.

În a doua zi am plecat spre cascada Bigăr, de unde am ajuns prin Băile Herculane la Orșova. După un scurt popas în oraș, continuam drumul spre Porțile de Fier, am trecut lângă locul fostei insule dunărene, Ada-Kaleh, ca să ne oprim pentru un prânz minunat pe malul Dunării, la un restaurant sârbesc. Apoi am ajuns la Mănăstirea Vodița, ctitorită între 1370–1372 de Sf. Nicodim de la Tismana, pe cheltuiala voivodului Vladislav (Vlaicu Vodă). Continuam drumul nostru pe malul Dunării și am ajuns la Mănăstirea Mraconia din apropierea Cazanelor Dunării. Ctitorită

probabil în 1453, așezată pe malul Dunării, este vizitată de mulți turiști și credincioși atrași de frumusețile naturale ale acestei zone. Seara am ajuns la Mănăstirea Sf. Ana din Orșova, unde am fost cazați pentru două nopți.

Duminică dimineață am plecat spre Drobeta-Turnu Severin, unde am participat la Sf. Liturghie în catedrala orașului. Ne-am plimbat în orașul frumos aranjat și îngrijit de pe malul Dunării, apoi am plecat spre Mănăstirea Topolnița, ctitoria boierilor Craiovești și ridicată tot de Sf. Nicodim de la Tismana. Popasul următor l-am avut la Mănăstirea Strehaia, constituită în curtea domnească a lui Matei Basarab, ridicată

spre mijlocul secolului al XVII-lea, și își are originile în curtea boierilor Craiovești. Biserica mănăstirii este singara din țară, care are altarul spre sub, fără ca să știm sigur motivul exact. De aici am plecat spre Baia de Aramă, la Mănăstirea Sf. Arhangheli Mihail și Gavriil. Biserica mănăstirii de călugărițe, care funcționează din anul 1704, păstrează integral pictura originală. Ultima țintă a acestei zile a fost Podul lui Dumnezeu de la Ponoarele, numit și Podul Urișilor, care este cel mai mare pod natural al țării și al doilea ca mărime din Europa. După ce am admirat

această frumusețe naturală unică, am pornit înapoi spre Orșova, la mănăstirea ctitorită de ziaristul renumit al perioadei interbelice, Pamfil Șeicaru (1894–1980).

Ultima zi a pelerinajului am început-o la Mraconia, unde am făcut o plimbare pe Dunăre cu șalupa, trecând prin Cazanele Dunării, având o oprire la Peștera Veterani, care a servit pentru mai multe secole ca punct strategic militar pe malul Dunării. De aici am plecat spre acasă, spre Budapesta, un alt oraș vestit construit pe cele două maluri ale Dunării.

Marius Maghiaru

